

Türk Toraks Derneği

Merkezi Hekim Randevu Sistemi (MHRS) Muayene Süreleri Hakkında Bilgilendirme

Türkiye genelinde Merkezi Hekim Randevu Sistemi'ndeki (MHRS) randevu sürelerinin 5 dakikada bir olarak düzenlenmesi veya randevu sisteminden 10 dakikada bir olarak düzenlense dahi kiosk sistemi üzerinden aynı süreye bir randevusuz hasta olmak suretiyle 5 dakikada bir hasta bakmaya yönelik şikayetler meslektaşlarımız tarafından derneğimize iletilmiştir. Bu uygulamanın Sağlık Bakanlığı tarafından sözel olarak hekimlere iletildiği ve uygulamanın ilgili yerel yönetimler tarafından gerçekleştirildiği gözlenmiştir.

Hekim, kendi uzmanlık alanına ve gelen hastanın özel durumuna göre, her hastaya tıbben ayırması gereken zamanı ayırmak durumundadır. Bu süre, her uzmanlık alanı için değişebilir. O nedenle, bu konuda gerek süre gerekse birim zamanda bakılması gereken hasta sayısı kurum amirlikleri tarafından belirlenemez. Derneğimizin yapmış olduğu muayene süreleri çalışmasında 2. basamak hastanelerinde en ideal muayene süresinin 20 dakika olduğu belirlenmiştir. Muayene süresi, üniversite hastanelerinde 25 dakikaya çıkabilmektedir. Sosyal Güvenlik Kurumu'nun da özel hastanelerde bir hastaya 15 dakika ayrılması şeklinde bir kısıtlaması mevcuttur.

Hastaya yapılacak muayene işleminin anamnez, fizik muayene, tetkiklerin incelenmesi, tetkik istenmesi ve tedavinin düzenlenmesi gibi aşamaları göz önüne alındığında; 5 dakikalık muayene sürelerinin yeterli bir değerlendirme yapılmasına uygun olmayacağı ve hekimler tarafından etkili bir muayene ve tedavi gerçekleştirilemeyeceği aşikardır.

Diğer taraftan özen eksikliği, hasta-hekim ilişkinin zedelenmesi yanı sıra tıbbi uygulama hatalarına yol açacağı açıktır. Hasta ve hekim ilişkisine büyük hasar veren benzeri uygulamaların, *sağlıkta şiddeti* de arttıracığı, ayrıca hastaların yeterli tanı ve tedavi hizmeti alamadığından zarar görmelerine neden olacağı dikkatle göz önünde bulundurulmalıdır.

Bilindiği gibi ülkemizin tarafı olduğu, Biyoloji ve Tıbbın Uygulanması Bakımından İnsan Hakları ve İnsan Haysiyetinin Korunması Sözleşmesi'nde tıbbın uygulanmasında insan onuruna saygı, sağlık hizmetlerinden adil bir şekilde yararlanmayı sağlama, tıbbi müdahalelerin ilgili meslekî yükümlülükler ve standartlara uygun yapılması zorunluluğu ile tıbbın uygulanmasında insan haklarının güvence altına alınmasını amaçlayan hükümlere yer verilmiştir.

Her insanın ihtiyacı olan sağlık hizmetlerine ulaşabilmesi, sağlık hizmeti verilmesi aşamasında ise hizmet sunum koşullarını tıbbın insan haklarına uygun olarak verilmesini sağlayacak koşulları oluşturma sorumluluğu ise 1 No.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 352 ve devamı maddeleri uyarınca Sağlık Bakanlığı'na verilmiştir.

Hekimin günlük hasta sayısı konusundaki belirlemelere uyarak, hastaları süratli bir şekilde tedavi etmesi halinde ise meydana gelen neticeden yine hekim sorumlu olacaktır. Hekim bu bakımdan Bakanlığın, sağlık müdürlüğünün veya başhekimin talimatlarına uymak durumunda olduğunu, kamu görevlisi olarak başka türlü davranamayacağını ileri sürerek sorumluluktan kurtulamaz.

İdari birimlerin bu doğrultudaki talimatları insan sağığının üstünlüğü ilkesi ile çelişmektedir. Verilen sağık hizmetinin kalitesini düşüren benzeri uygulamalar hasta aleyhine sonuçlanacaktır. Söz konusu talimatlarla oluşturulacak uygulamalar, insan sağığını önceleyen hekimlik anlayışı ile çelişmektedir, benzeri dayatmaların varlığında hem hekimler hem hastalar zarar görecekler.

İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi ile Hasta Hakları Yönetmeliğı'nde belirtilen hakların kullanılabilmesi ile çalışanlara sağık hizmetlerinin verildiğı sağık işyerlerinde gerekli çalışma koşullarının oluşturulması yükümlölükleri birbirinden koparılamaz gerekliliklerdir. Kuşkusuz tıbbi müdahalelerin ilgili mesleki yükümlölükler ve standartlara uygun yapılma yükümlölüğü, hekimlere hastalarının sağık sorunlarını çözmek için gerekli tanıyı koyma, uygun tedavi planını oluşturma ve hastayı aydınlatma sorumluluğunu yüklemektedir. Ancak bu sürecin esas ve tek sorumlusu hekimler değildir. Hekimlere hastalarına insan haklarına, insan onuruna uygun bir sağık hizmeti sunabilmeleri için gerekli çalışma koşullarını sağılama bunun için gerekli standartları belirleyip uygulama yükümlölüğü de genelde devlete özel de ise Sağık Bakanlığı'na aittir.

Türkiye'nin tarafı olduğı Avrupa Sosyal Şartı'nda, çalışanlara adil çalışma koşullarını sağılamak, güvenli ve sağıklı çalışma koşullarını sağılamak, bu hakkın etkili bir biçimde kullanılmasını sağılamak, özellikle çalışma ortamının doğasından kaynaklanan tehlike sebeplerini en aza indirmek, çalışanların işyerinde çalışma koşullarının ve çalışma ortamının düzenlenmesine ve iyileştirilmesine katılma haklarını etkili bir biçimde kullanmalarını sağılamak; taraf devletlere verilmiş görevler içinde yer almaktadır.

Tıbbi bilgiye, bilimsel kanıtlara aykırı bir şekilde yapılan MHRS randevularının 5 dakika da bir gerçekleşecek şekilde düzenlenmesi neticesinde ortaya çıkabilecek tıbbi uygulama hatalarından meslektaşlarımızın sorumlu tutulamayacağını, ortaya çıkacak hatalardan doğrudan sağık kurumları yöneticilerinin sorumlu tutulması gerektiğini belirtiriz.

Bir kez daha hekimlerin kendilerine verilen koruyucu, rehabilite edici ve tedavi edici sağık hizmetlerini mesleki standartlara uygun verebilmeleri için bu standartların gerçekleştirilebilmesini sağılayacak iş düzenlemelerinin yapılmasının zorunlu olduğunu, insanların gereksinim duydukları sağık hizmetlerini insan haklarına uygun bir biçimde alabilmeleri için de hekimlere her hastaya gerekli olan zamanı ayırabilecek bir çalışma düzenlemesine ihtiyaç bulunduğunu, 5 dakikada bir randevu verilmesi uygulamasından ivedilikle vazgeçilmesi gereklidir.

Türk Toraks Derneğı Özlük Hakları Görev Grubu tarafından hazırlanan bu metni üyelerimize saygıyla duyururuz.

Türk Toraks Derneğı Merkez Yönetim Kurulu